

İSLAM'A GÖRE DEVLET VE DÜZEN KAVRAMI!

□□□□□

İslam; hem Dindir, hem de adil bir Düzen öngörmektedir.

Adil Düzen; Müspet İlim, Akıselim, Tarihi Birikim... gibi temel kaynaklarından birisi olan “Dinde zorlama ve dayatmayı değil, özgür iradeyi ve gönül tercihini” esas alır. Bu nedenle İslam’ın bazı özelliklerini hatırlamakta fayda vardır.

İslam dinini dört ana bölüme ayırmak mümkün ve münasip görülmektedir. Bunlar:

1- İman ve itikat esasları,

2- İbadet ve istikamet düsturları,

3- Ahlâk ve muaşeret hususları,

4- Hayat ve muamelat kanunlarıdır.

Muamelat (tabii hayat) konusu ise:

a- Hukuk ve adalet,

b- İktisat ve ticaret,

c- Hükümet ve siyaset,

d- İlim, eğitim ve marifet,

e- Sanayi ve zanaat,

f- Dengeli ve güvenli sosyal hayat, prensiplerini içermektedir.

Yani İslam; hem “Din”dir, hem de “Adil bir Düzen öngörmekte”dir. Kur’an ve Sünnet bize itikat, ibadet ve muşeret hususları yanında; adil ve kâmil bir düzenin temel esaslarını da öngörmekte ve öğretmektedir. Ne var ki “İman ve İbadet” kısmı “

özene”dir

ir, samimiyetle inananlar için geçerlidir. Ama “Düzen” kısmı “

evrensel

”dir ve herkes için gereklidir. Ayrıca “

Din

”de zorlama yok, ama “

Düzen”

de zorlama vardır. Şimdi “İslam’da hangi hususlarda zorlama (mecbur tutma) yoktur ve yine hangi durumlarda mecburiyet ve müeyyide vardır?” konusunu biraz daha açalım:

A- İnsanları imana çağırarak hususunda “tebliğ ve ikna” vardır, ama “zorlama ve mecbur tutma” yoktur ve yanlıştır.

“(Ey Resulüm!) Eğer Rabbin dileseydi yeryüzündekilerin hepsi, mutlaka iman ederdi. (Allah imtihan gereği onları serbest bıraktığı halde,) Sen insanları iman etmeleri için zorlayacak mısın? (Hayır) Allah’ın izni olmadan (gerçeği araştırıp Hakka teslim olmadan) hiç kimse iman edemez. O (Allah) akıllarını kullanmayan (ve nefsi hevalarına uyan)ları (imandan ve İslam’dan mahrum ve) murdar kılar”[1] gibi birçok ayet-i kerime iman etmeleri için insanları zorlamanın yanlış ve yararsız olacağını bildirmektedir. Zira inanmak akli kanaat yanında bir gönül işi ve vicdani tatmin meselesidir. Hak’kı arayan ve hayrı arzulayan kimselere Allah’ın hidayet ve inayetidir. Aslında insan fıtrati ve tabiatı imana meyilli ve müsaittir. Bize düşen sadece insanların aklını ve vicdanını harekete geçirmek ve imana davet etmektir.

B- Dine sokmak ve Müslüman yapmak için de zorlama ve sıkıştırma yoktur:

“Din(e sokmak) için zorlama yoktur. Zira doğrulukla sapkınlık birbirinden kesinlikle ayrılmış (hidayet ve dalâlet yolları açıklanmış)tır. O halde her kim tağutu (şeytani düzen ve davranışları terk ve) inkâr edip, Allah’a (İslâm dinine ve hayat disiplinine) iman (ve itaat) ederse (artık o) asla kopmayan sağlam bir kulpa yapışmıştır.”[2]

Bir kişiyi veya topluluğu döverek veya tehdit ederek Müslüman olmaya zorlamak veya bizzat mecbur tutmak yasaktır ve yanlıştır. Çünkü o takdirde insanlar mü’min değil münafık olacaktır. Yani gerçekte akli yatmadığı ve inanmadığı halde, zorlama sonucu zahiren inanmış görünecek ve daha tehlikeli bir konum alacaktır. İslam’da cihat ise insanları zorla İslamlaştırmaya değil, fikir hürriyetine ve insanların özgür tercihine mâni olan unsurları ortadan kaldırmaya ve her din ve düşünceden bütün insanların birlikte barış içinde yaşama şartlarını hazırlamaya yönelik bulunmaktadır.

C- İbadet hususunda da zorlama yoktur

“Siz onu istemediğiniz halde, Biz sizi ona zorlayacak mıyız?”[3] ayetinde de ifade buyrulduğu gibi, ibadette aslolan gönülden inanarak, ihtiyaç ve iştiaç duyarak ve Allah’tan sevap umarak yapılmasıdır. Müslümanları, küçük yaştan itibaren ibadet ve istikamete yönlendirmek, çevremizdekilere manevi hayatı sevdirmek, dini disiplin ve terbiyeyi yerleştirmek üzere ve özellikle çocuklarımıza ve yakınlarımıza gerekirse kızmak, azarlamak, küsmek ve uzaklaşmak ve hafifçe uyarmak ve inzar (ahiret hayatıyla korkutmak) gibi tedbirler elbette lazımdır.

Ancak devlet ve kanun zoruyla insanların namaza ve oruca mecbur edilmesi gibi bir hüküm yoktur ve böyle bir durum zaten yanlış ve imkânsızdır. Çünkü insanların beş vakit namaz kılıp kılmadıklarını ve yine oruç tutup tutmadıklarını takip etmek mümkün olmadığı gibi, takip edilemeyen suça, herhangi bir ceza tatbik etmek de mümkün olmayacaktır. Sadece Müslüman olduğu ve mazereti bulunmadığı halde, Ramazan ayında tahrik niyetiyle açıkça oruç yemek, Cuma saatinde ve mescit mahallinde gürültü etmek gibi çevresine kötü örnek olan ve mukaddesata hakaret sayılan ve laubalilik aşıl原因 davranışlar elbette uyarılır ve önü alınır.

Zorlama ile yapılan bir ibadetin faydası ve sevabı olmadığı gibi, yine zorlama ile yapılan bir küfrün ve işlenecek günahın da cezası yoktur.

“Kalbi iman ile dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan başka... (ona bir günah yoktur).”[4]

“...Kim onları (fuhşa) zorlarsa (büyük vebal altındadır); şüphesiz, onların (fuhşa) zorlanmalarından sonra (tövbe edip namusunu koruyanları ise) Allah (onları) Bağışlayandır, Esirgeyendir.”[5]

Hatta ekonomik, sosyal ve siyasal bütün kurum ve kuralları bâtil ve bozuk olup, idarecileri de zalim ve kâfir olan bir cahiliye döneminde ve düzeninde, resmi ve fiili bir baskı ve zorlama olmasa da devletin ve düzenin dolaylı olarak yönlendirmesi, teşvik ve tahrik etmesi, sosyal ve ekonomik şartların mecbur hale getirmesi sonucu işlenen ama vicdan azabı çekilen günahların da bağışlanacağı umulmaktadır. Sihirbazların Hz. Musa'ya iman ettikten sonra Firavun'a dönüp:

“Bizim (hem) bilmeden yaptığımız hatalarımızı, (hem de) senin bize zorla yaptırdığın sihir günahımızı bağışlaması umuduyla Allah'a iman ettik”[6] demeleri de buna işarettir.

Çünkü sihirbazlar Firavun'un zalim ve kâfir olduğunu, kendilerini kullanıp sihir gösterileriyle halkı uyutup aldattığını biliyorlardı. Firavun bu hizmetlerine karşılık sihirbazlara makam ve menfaat sağlıyor, dolaylı da olsa sihirbazlığa teşvik, hatta elinden gelip de yapmayanları tehdit ediyordu. Bugünkü çağdaş firavun düzenlerini destekleyen, halkın faiz ve fuhuş peşinde sürüklenmesini ve sömürülmesini temin eden medya sihirbazları da aynı günahın sahipleridir.

D- Düzen'de ise müeyyide (yaptırım ve) zorlama kaçınılmazdır.

Bütün beşeri sistemlerde olduğu gibi Adil Devlet Düzeni'nde de müeyyide (yaptırım), ve gerekirse toplum huzurunu korumak için konulan kanun ve kuralları zorla uygulama ve suçluları cezalandırma elbette olacaktır. (Not: Adil Düzen; İlahi bir düzen olmayıp, müspet ilimle beraber, dini ve ahlâki değerlerden de yararlanılarak hazırlanmış beşeri bir projedir. Yani asla "kutsal ve değişmez" değildir.)

"Nihayet Hakk geldi (İslam'ın adalet kuralları belirlendi), onlar istemedikleri halde Allah'ın emri (ve) Kur'an'ın hükmü zahir oldu (ve adalet yerini buldu)"[7] ayeti de bu gerçeği işaret buyurmaktadır.

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resulüne (itaat edin) ve sizden olan (Kur'an'ın hükmünü uygulayan) Ulu'l-Emr'e (devlet yetkililerine ve adalet düzenine) de itaat edin"[8] ayeti, istemesek bile kanun ve kurallara uymak zorunda kalabileceğimizi,

"İstemeyerek infak etmeleri"ni[9] bildiren ayet-i kerime nefsimiz hoşlanmasa da zekât vergisini icabında devletin zorla alabileceğini,

"Hoşunuza gitmese de cihat size farz kılındı"[10] ayeti askerlik için vatandaşın zorlanabileceğini,

Ve yine; ***"Eğer (faiz yasağına) uymazsanız, Allah ve Resulünün (faizcilere) açtığı savaştan haberiniz olsun"[11]*** ayeti faiz ve kumarın yasaklanabileceğini, zina, hırsızlık, yaralama ve cinayet suçlarının mutlaka cezalandırılması gerektiğini göstermektedir. Ve bunlar, bir düzenin disiplini ve yürümesi için zaten gereklidir.

Konuyu özetlersek:

I- "İlim"de tartışma ve ispat etme esastır.

II- "Din"de ise ikna ve inandırma vardır.

II- "Düzen"de ise müeyyide (yaptırım) ve icap ederse zorlama kaçınılmazdır.

İslam ise hem "Din"dir. Hem "Adil bir Düzen'in temel esaslarını içermekte"dir. Hem de "İlim
"dir... Öyle ise her bir kısmı için, ayrı bir metot ve mantığın bulunması tabiidir.

Bu ilmi ve İslami gerçekler ortada dururken, kurulacak Adil bir Düzen'in **"bütün vatandaşları, Müslüman olmaya zorlayacağı, Müslüman olmayanlara hayat hakkı tanımayacağı ve herkesi namaz, oruç, gibi ibadetlere mecbur tutacağı"**

gibi yanlış ve yanıltıcı iddia ve isnatlar, kafaları karıştırmaya yöneliktir.

Demokrasi ve Laiklik adına hiçbir sistemin veremediği temel insan hak ve hürriyetlerini, Adil Düzen gerçekleştirecektir. İmani ve ahlâki değerleri yerleştirmek dâhil, her şeyi kanun zoruyla ve devlet baskısıyla yapacaklarını sanan ve savunan Müslümanların; bu yanlış tutum ve tavırları da halkın ürkütülmesinde önemli ve olumsuz bir etkendir.

Laiklik de İslam'a uygun bir kavramdır.

Erbakan Hoca'nın: **"Gelin anayasamıza, laikliğin tanımını ve Türkçe karşılığını yazalım!"** teklifi hep duymazlıktan gelinmiştir.

Çünkü kötü niyetli ve bozuk niyetli bir kesim, İslam düşmanlığı yapabilmek için, Laikliğin hep böyle muğlak kalmasını istemiştir.

Laiklik: Din hizmetleriyle devlet işlerinin birbirinden ayrılması ise, yerindedir.

Laiklik: Farklı din ve mezhep mensuplarına, devletin ve adaletin aynı mesafede kalması ise, güzeldir.

Laiklik: Değişik din ve düşünceye sahip kesimlerin, birlikte hoşgörü ve barış içerisinde yaşama şartlarının hazırlanması ise, tabî ki gereklidir.

Laiklik: Devletin ve düzenin, belli bir inancın veya din adamları sınıfının güdümüne bırakılmaması ise, elbette isabetlidir.

Laiklik: Herhangi bir dine veya dinsizliğe mensup olmanın, devlet ve hukuk önünde; ne özel bir imtiyaz ve hürmet, ne de kasıtlı bir mağduriyet ve mahrumiyet nedeni sayılmaması ise, herhalde sahiplenmelidir.

Ancak; Laiklik; Bir ülkenin anayasaları yapılırken ve diğer gerekli kanun ve kurumları hazırlanırken, toplumu oluşturan unsurların ve hele kâhir çoğunluğun *“dini, manevi değerlerini, gelenek ve göreneklerini, örf ve adetlerini hiç hesaba katmama, esas almama”*

şeklinde ifade edilmek isteniyorsa, bu hem imkânsızdır, hem haksızlıktır, hem de yararsızdır! Üstelik doğal ve sosyal kanunlara da aykırıdır. Ve zaten Laikliğin böyle anlaşılıp uygulandığı tek bir ülke dahi yoktur. Çünkü halkın kimliğini, kültürünü ve hayat tarzını şekillendiren en önemli etken olan “Dini” dışlayarak hazırlanmış ve halka onaylatılmış despotik düzenler dışında, tek bir demokratik örnek bulunamayacaktır.

Ve bu açıdan bakıldığında, hâlihazır anayasamızdaki Diyanet Teşkilatı Kurumu kanunları ve uygulaması da, laikliğe aykırıdır... Ve *“devletin temel nizamını kısmen de olsa dini temellere dayandırma”* suçlamasının muhatabı konumundadır!? Hâlbuki; hukuk, halk içindir. Halkın inancını ve manevi ihtiyacını hesaba katmayan ve özellikle “İslam” kokusu aldığı her şeye düşman tavrı takınan bir anlayış ve yaklaşım laiklik değil, ladinliktir (Dinsizliktir) ve laubaliliktir.

İslam'ın Kâmil olarak yaşanması ve amacına ulaşması, Adil bir Düzen'in kurulmasına bağlıdır!

Düşüncesi ve ideolojisi ne olursa olsun, vicdan ehli bir araştırmacının İslam'ın devlet ve hükümet konusundaki emir ve hükümlerini objektif olarak araştırması, her şeyden önce bilimsellik görevidir. Bu itibarla İslam'ın kendisinde, talimatının özünde ve yapılmasını istediği şeylerde; ona inananların, Kur'an'ın esaslarına göre bir devlet kurmalarını gerektiren bir hüküm var mı? diye bir soru sorması gerekir. Bu araştırmacı ister Müslüman olsun ister gayrimüslim, ister İslam'ın bir devlet kurmasını istesin, isterse istemesin, cevabı değişmeyecek bir sualdir.

Bu soruya, bütün sadeliği ile insanın aklına şöyle bir cevap gelebilir. Müslümanlar İslam'ın zuhurundan itibaren bir devlet kurmuşlardır. Onlar bir milleti tamamen içine alabilecek kapasitede bir topluluk oluşturmuşlardır. Sonra bu topluluk birden fazla milleti içine alacak bir kapasiteye erişmiştir. O zaman diğer herhangi bir topluluk gibi onların da bir devlet kurmaları zaruri hale gelmiştir. Bir insan topluluğu olmaları sıfatıyla, kurmuş oldukları devlet Müslümanların devletiydi ve bu devletin siyasi ve idari bir teşkilatının olması elbette gerekliydi. Artık bugün bütün Müslümanların aynı merkezden yönetilen tek bir devlet kurmaları yeterli değildir; İslam Birleşmiş Milletler teşkilatı, İslam Ortak Pazarı, İslam Savunma Paktı, İslam Dinarı ve İslam Ülkeleri Bilimsel ve Teknolojik İrtibatı gibi evrensel kurum ve kurallar çerçevesinde ümmet bilinciyle hareket etmeleri ve sadece Müslümanların değil tüm insanlığın huzur ve refahını sağlayacak bir BARIŞ ve BEREKET medeniyetini oluşturmaları beklenmektedir. Bu yazımızda, Kur'an ve Sünnetteki nasların delaletleriyle, İslam'ın bu iki kaynaktaki hükümlerinin tetkik edilmesi ve bunların bir devlet ve hükümet kurmayı gerektirip gerektirmediğinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

A: 1- Kur'an, kendisini kabul edip tatbiki için çalışacak bir devlet ve hükümet kurulmadan tatbiki mümkün olmayan hükümler ihtiva etmektedir. Mesela, katile ölüm cezasının tatbiki,[12] her türlü hırsızlığın (vurgun ve soygunların) önlenmesi, caydırıcı cezalar verilmesi[13] yeryüzünde fesatlık çıkarmaya yeltenenlerin[14]-yani adil devletin ve toplum düzeninin güvenliğini ihlal edenlerin-defedilmesi ve diğerleri gibi, bir devlet ve hükümet olmadan tatbiki mümkün olmayan hadlerle ilgili hükümler böyledir. O halde içinde ölüm kararı (idam), hapse koyma, celd (zina edenlere tatbik edilen ceza) ve benzerleri gibi ilahi kanunları esas alıp uygulayabilecek bir hükümeti gerektiren bu hükümler, bir mahkeme kararı ve bir hükümet olmadan fertlere nasıl bırakılabilir?

2- Aynı şekilde Kur'an; akrabalar arasında verilmesi gereken nafaka, miras ve bunların dağılımı, zekât ve harcama yolları ile ilgili mali hükümler ihtiva etmektedir. Üzerlerinde bulunan hakları vermekten kaçınanları; bu hakları vermeye zorlayacak bir otorite olmadan, bu hükümlerin yerine getirilmesi mümkün değildir. Hatta, zekât verilecek

yerlerden birisi de zekât işlerinde çalışan bütün memur kesimidir (el-âmiline aleyhâ). Bunlar zekât toplayan ve dağıtımını üzerlerine alan ve devletin diğer hizmetlerinde çalışan kimselerdir. İslam ıstılahındaki “âmil” bugünkü ıstılahımızda “memur” demektir. Bunların, bu mali esasları kendisine temel olarak alan ve bunların tatbiki ve yerine getirilmesi için çalışan bir devlet düzeni olmadan varlığı düşünülemez.

3- Bundan başka Kur'an; Allah'ın sözünün en üstün olması, yani O'nun adalet kanunlarının hâkim olması, dinin korunması, Müslümanların vatanlarına, varlıklarına ve devletin bağımsızlığına yönelen tecavüzlere karşı milli savunma yapılması, zayıf ve güçsüz erkek ve kadınlardan oluşan mazlum ve mağdurların korunması için Bakara, Nisa, Enfal, Tevbe surelerinde ve diğer surelerde “Allah yolunda cihada” davet eden pek çok ayet-i kerime ihtiva etmekte ve ganimetlerin taksimi, esirlerin mübadelesi ve benzeri gibi cihattan meydana gelen işler konusunda da hükümler içermektedir. Bu hükümlerin devletsiz ve otoritesiz olarak Müslümanlara ayrı ayrı, fert olarak hitap etmesi mümkün değildir. Aksine bu bir siyasi teşkilat ve bir nizam gerektirmektedir. Bir nizam içeren, Müslümanların ve başka bütün vatandaşların huzur ve emniyetini hedefleyen, bu hükümleri uygulayan, harp tehlikesine karşı halkı uyaran, gerekli savunma tedbirlerini alan ve onu uygulayan anlaşmaları imzalayan, ganimetleri ve üretilen nimetleri adil dağıtan bir Devlet Düzeni olmadan bu hükümlerin uygulanması mümkün değildir.

Aynı şekilde Kur'an; Yüce Allah'ın şu ayetinde olduğu gibi, devlet yetkililerinin görevleri ile ilgili hükümler ve direktifler ihtiva etmektedir: “Allah, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor.”[15]

Sahabiler bu ayet-i kerimenin devlet yetkilileri ve yöneticileri hakkında nazil olduğu görüşündedirler. Sahabe ve Tabiin devrine yakın bir zamanda yaşamış ilk müfessirler de bu ayet-i kerimeyi bu şekilde tefsir etmiştir.[16] Ayrıca müteakip ayet-i kerimede vatandaşların görevleri de belirtilmiştir.

“Allah'a (Kur'an'ın sarih -açık ve net- hükümlerine) itaat ediniz; Peygambere (sahih Hadislere- Sünnete) ve sizden Ulu'l-Emr (emretme yetkisine sahip) kimselere de itaat ediniz.”[17]

Ayetin sonunda yöneticilerle halk arasında anlaşmazlık çıkması halinde başvurulacak merci zikredilmiştir; “Eğer Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, bir şey hususunda anlaşmazlığa düştüğünüz zaman onu(n hükmünü) Allah'a ve Resulüne arz ediniz.”[18]

Yani Kur'an ve Sünneti esas alarak akli selimle, müspet ilimle ve vicdani kanaatle karar veriniz.

İşte Müslümanın, yerine getirilmesinin farz olduğuna, terk edilmesinin ise günah olduğuna inandığı bütün bu devletle ilgili cezai, mali ve hukuki hükümlerin toplamının; Kur'an'ın Müslümanlara devlet ve hükümet kurmayı farz kılmadan yerine getirilmesi ve uygulanması mümkün değildir. İslam'ın, mukaddes kitabı Kur'an'daki bu hükümleri, kendisine inanmayan veya onun inanç esasları ve ilkeleri üzerine kurulmayan bir sisteme bırakması düşünülemez. Aklını kaybeden veya kendisini aldatan yahut da başkalarını kandırmaya çalışan hokkabazlardan başkası bunun aksini söyleyemez.

B- Kur'an inanmaya davet ettiği imani ve ahlâki esasları, varlık hakkındaki doğru bilgiler ve belgeler olan birçok büyük hakikatleri içermektedir. O, insanın ve onu kuşatan kâinatın varlığını, kendilerine hâkim olan güçlü bir yaratıcının varlığına -ki O Allah'tır- bağlı kılmış ve kâinatı insanın hizmetine vermiştir. İnsan, Allah tarafından yeryüzünü imar etmek ve tabiatı kendi yararına değerlendirmek için görevlendirilmiş ve kendisine eşyanın hakikatini kavrayacak akıl verilmiştir. Bunun için seçkin peygamberleri vasıtasıyla metafizik gerçekleri kavrayabilmesi ve ideal yolu bulabilmesi, yani davranışlarında iyiyi ve kötüyü ayırt edebilmesi ve hayatını tanzim etmesi için ona yol göstermiş ve insana sorumlu olarak hesap vereceği ve karşılık göreceği başka bir hayatı (sonsuz ahireti) yarattığını bildirmektedir.

Bu gerçekler, insanın Allah'a mutlak boyun eğişini ifade etmek için beraberinde birtakım ibadetler, direktifler, davranış prensipleri ve sosyal, siyasal hayatın tanzimi için yasal hükümleri getirmiştir. Bu psikolojik, ahlâki, hukuki, siyasi ve iktisadi hava içerisinde insan ve toplum hayatı bütün yönleri ile gelişir ve Allah'ın kendilerine yüklediği emaneti yerine getirmeleri ve bu kâinatın imarı konusundaki İlahi istihlaf (halifelik) vazifesini yerine getirmeleri için bütün insanlık cemiyetinin fertleri birbirleriyle yardımlaşmaya yönelir. Böyle kapsamlı ve mütekâmil bir düşüncenin fonksiyonunu yerine getirebilmesi, kendisini muhaliflerine ve yürüyüşünü engellemek isteyenlere karşı koruyabilmesi; topluma hayat ve huzur sahasını açacak ve koruyacak bir devlet, hükümet ve siyasi teşkilat otoritesi olmadan gerçekleşmesi mümkün değildir.

C- Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in sözlerinde ve Sünnetinde de hükümetin ve devletin, O'nun insanlığa tebliğ ettiği İslam'ın talimatlarının bir parçası olduğunu gösteren açık ifadeler görülmektedir. Hatta bu sözler devlet düşüncesinde İslam'ın getirdiği ve İslam Peygamberi Hz. Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in tebliğ ettiği şekilde yeni mefhumları karşılayan yeni terimler (orijinal kurum ve kavramlar) ihtiva

etmektedir.

Şöyle ki: Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem); *“Bir yerde bulunan üç kişinin, içlerinden birini kendilerine başkan seçmeden (yaşaması) helâl değildir”*[19] hadisi ile toplumun teşkilatlanmasının zaruri olduğunu ifade etmiştir. Rivayet edilen başka bir hadiste ise *“Üç kişi yolculuğa çıktığı zaman, içlerinden birini kendilerine başkan seçsinler”*[20] denilmektedir. İmam İbni Teymiye bu hadisten şu sonucu çıkararak şöyle demiştir: *“Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yolculuk esnasında meydana gelen en küçük bir topluluğa içlerinden birini başkan seçmelerini emretmekle, diğer topluluklarda da aynı şekilde yapılmasının gereğine işaret etmiştir... Buna göre Başkan seçmek ve adil bir devlet düzeni teşkil etmek, insanı Allah'a yaklaştıran ve ihmali ağır günah sayılan dini bir vazifedir.”*[21]

Ayrıca Devlet Başkanını ifade etmek için (İmam) kelimesinin kullanıldığı hadisler rivayet edilmiştir. Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi Ve Sellem)in: *“İnsanları yönetmekle görevli İmam (Devlet Başkanı) yönettiği kimselerden sorumludur”* [22]

sözü bunlardan birisidir. Adil İmam, yani Adil Devlet Başkanı hakkında pek çok hadis rivayet edilmiştir. Mesela:

“Yedi sınıf insan vardır ki, hiçbir himayenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah onları kendi himayesine alacaktır. Ve bunlardan birisi de Adil Devlet Yöneticileridir.” Ve: *“Üç sınıf insan vardır ki, onların duası redd olunmaz. Onlardan birisi Adil İmam (Devlet Reisidir)”* Ve: *“Adil bir Devlet Yöneticilerinin bir gün adaletle hükmetmesi altmış sene (nafile) ibadet etmekten daha iyidir”*

hadisi bunlara örnektir.

Hatta bunun da ötesinde Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem); *“Boynunda (adil bir devlet düzeni kurmaya ve korumaya yönelik sorumluluk yüklenmek üzere) biat olmadan ölen kimse, cahiliyyet ölümü ile ölmüş olur”*

buyurarak Müslümanın bir İslam devletine mensup olmasının gerekli olduğunu açıkça bildirmiş ve bunu akd ve biatla ifade etmiştir. Bu hadisin bir başka rivayetinde ise

“İmamı (Devlet Başkanı) olmayan kimse”

şeklinde ifade edilmektedir. Yine:

“Kim itaatten çıkar ve cemaatten ayrılırsa cahiliyye devrinde ölmüş gibidir”[23]

şeklinde tehdit edilmiştir. Yine:

“Kim Devlet Başkanına itaatten elini çekerse kıyamet günü (Allah'ın huzuruna) hiçbir delili olmadan gelir”[24]

diye ikaz etmiştir.

Bu anlamda pek çok hadis nakledilmiştir, hepsi de “biat”ın zaruretine dairdir. “Biat”ın esası ise adil devlet düzenine intisap etmektir. Aynı şekilde Allah’ın emrine aykırı olmayan konularda Devlet Yöneticilerine itaat etmenin zaruretine dair hadisler bildirilmiştir. Ayrıca İmamet (Emirlik, Devlet, Devlet Yöneticiliği) konusunda pek çok hadis rivayet edilmiştir. Bunlar devlet görevleri, hükümet ve hakimlik ile ilgilidir.

D- Hz. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in işleri de sözleri gibi İslam’ın temel kaynaklarından birisidir. Bunlar O’nun Fiili Sünneti ve ameli tatbikidir. O, fiilen bir devlet düzeni kurup sistemleştirmiş ve Peygamberlik sıfatına ilaveten kendi zamanındaki Müslümanların İmamı, onların Emiri ve Devlet Başkanı görevini üstlenmiştir. O, valileri ve hâkimleri tayin etmiş, ordu komutanlarına sancak vermiş, orduları cepheye göndermiş, zekâtı ve ganimetleri toplayıp, onların verileceği yerlere taksim etmiştir. Ayrıca, hadleri (suç işleyenlere verilecek şer’i cezaları) tatbik etmiş, yabancı devletlerle anlaşmalar yapmış, Devlet Başkanlarına ve Krallara elçiler ve heyetler göndermiştir. İşte bu işlerin hepsi devlet ve hükümet işleridir. Eğer İslam devletten ayrı olsaydı, o zaman İslam Peygamberi bunlara girişmezdi ve yapılmasını da caiz görmezdi. Veya en azından bu işleri yapmayı başkalarına bırakıverirdi. Hz. Ebubekir halife olarak isimlendirilmiştir. Her meşru İmam (Devlet Başkanı) aynı şekilde isimlendirilir. Çünkü O, Hz. Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)e peygamberlik yönünden ve risalet sıfatına değil, bu yönden ve yalnız bu (Devlet Başkanlığı) sıfatının halifesidir. Çünkü O (SAV) peygamberlerin Hatemidir, artık O’ndan sonra yeni bir peygamber gelmeyecektir. Bu itibarla Hz. Ebubekir’in halifeliği, Müslümanların rehberi, onların Emiri ve Devlet Reisi olması nedeniyledir.

İslam’daki devlet kavramını ve Devlet Başkanlığını İran ve Roma gibi aralarında esaslı farklar bulunan başka milletlerin o zamanki mefhumuyla krallık rejiminden ayırmak için; İslam’da Devlet Başkanını ifade etmek üzere “İmam”, “Halife” ve “Emiru’l-mü’minin” kelimelerinin kullanılması da önemlidir ve dikkat çekicidir.

E- Hz. Peygamberin vefatından sonra Ashab’ın ileri gelenleri O’nun yerine Müslümanlara Emir (Devlet Başkanı) seçmek için acele etmeleri ve O’nun yerine Devlet Başkanlığı görevini yapacak bir Halife seçmenin zaruretini; içlerinden hiçbirisinin inkâr etmemesi, gözleri olan ve zerre kadar akli bulunan herkes için adil devlet kurmanın ve bağımsız iktidar olmanın İslam’ın ayrılmaz bir parçası olduğunu ve adil devlet kurulmadan, Müslümanların İslam’ının tamam olamayacağını gösteren açık bir delildir.[25] Bilindiği gibi, Sahabe’nin dini bir konuda icmâsı onun meşru olduğunu gösteren bir delil ve hüccetidir. Ayrıca onların İslam’ı doğrudan doğruya tebliğ eden Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)den ve kendi dilleri ile inen Kur’an’dan almış olmaları sebebiyle, Müslümanlar

Yazar Necati AKGÜL
25 Temmuz 2017

için bir kaynak olmaları kâfidir. Zira onlar Kur'an ayetlerinin atmosferi içinde, Onun hükümlerinin ameli olarak tatbik edildiği bir süreçte Hz. Peygamberin direktifleri ve O'nun irşad yöntemleri içinde yetişmişlerdir.

Bunun için Ali Abdurrazık ve benzerleri gibi bazı çağdaş yazarların, *hükümetin İslam'da olmadığı ve devlete ihtiyaç bulunmadığı iddiası, yabancı tesirlerle gelişmiş bâtil bir düşüncedir. Bu iddiayı yapan kimselerin sadece İslam cemaatinden değil, aynı zamanda İslam dininden de çıkma tehlikesi görülmektedir.*

Böyle bir iddiada bulunan kimsenin durumu iki ihtimalden birinden hali değildir. Ya çok cahil ve ahmak birisidir yahut da İslam düşmanlarının, İslam dinini yıkmak ve Müslüman milletlerin yeniden dirilip medeniyetin sancağını taşımalarına yönelik uyanışına engel olmak için hazırladıkları komploya katılmak gafletidir.

Bu yanlış düşünceyi destekleyici ve bid'at sahiplerini teşvik edici her adım; çeşitli sömürgeci devletlerden, İslam ülkelerinde nüfuz sahibi olma hevesinde olan Din düşmanlarına hizmettir ve maalesef İslam'ı yıkmak için çalışanlara açık bir gerekçe vermektir.

F- Yukarıda geçen sebeplere ve hüccetlere binaen, İslam'ın başlangıcından günümüze kadar; her devirde İslam alimleri İmamet (Devlet yöneticiliği) bahsini fıkıh kitaplarına alıvermişlerdir. Bazen de İslam fırkaları arasında asılda ittifak olmakla beraber, İmam (Devlet Reisi'nin) tayini konusunda ortaya çıkan ihtilaflar sebebiyle Akaid ve Kelam kitaplarında zikretmişlerdir. Böylece Müslümanlar, sahabe devrinden beri nesilden nesile, adil bir hükümet teşkilinin İslam'ın bir parçası sayıldığı ve İslam'ın bir devlet kurmayı gerekli kıldığı konusunda birleşmişlerdir.[26] Çağımızdaki bazı istismarcıların, bizzat İslamiyet'i bir aksesuar olarak görmeleri, bâtil ve Batılı hükümet modellerine, Komünist ve Kapitalist sistemlere İslam kılıfı geçirme gayretleri sadece münafıklık alâmetidir.

Bu makaleyi sesli olarak dinleyebilirsiniz:

{mp3}islamagoredevletveduzen{/mp3}

[1] Yunus: 99 - 100

[2] Bakara: 256

[3] Hud: 28

[4] Nahl: 106

[5] Nur: 33

[6] Taha: 73

[7] Tevbe: 48

[8] Nisa: 59

[9] Tevbe: 54

[10] Bakara: 216

[11] Bakara: 279

[12] Maide Suresi: 48

[13] Maide Suresi: 38

[14] Maide Suresi: 33

[15] Nisa Suresi: 58

[16] Bkz. Taberi Tefsiri, C.8, s. 490

[17] Nisa Suresi: 59

[18] Nisa Suresi: 59

[19] Bu hadisi İmam Ahmed, Müsned isimli hadis kitabında rivayet etmiştir.

[20] Bu hadisi Ebu Davud rivayet etmiştir.

[21] İbni Teymiye, Es-Siyasetu'sh -Şer'iyye Ara

[22] Buhari ve Müslim

Yazar Necati AKGÜL
25 Temmuz 2017

[23] Bu hadisleri Müslim rivayet etmiştir. Hadis kitaplarına ve Zeydiyye Fıkhına ait “Er-Ravdu’n-Nadir” isimli kitabın imamet bahsindeki hadislere bakınız. Şevkani Neylu’l-Evtar, C.9

[24] Bir önceki dipnota bakınız.

[25] Bakınız: Dr. Ziyaeddin Er-Reys, En-Nazariyettu’s-Siyasiyyetu’l-İslamiyyetu, Vücubu’l-Hükm, (birinci baskı,1952) Ayrıca “El-İslam Ve’l-hilafetu fi’l-as-ri’l-hadis isimli kıymetli kitabına bakabilirsiniz. Ed-daru’l-ilmiiyye, Beyrut, 1973

[26] Bak: Ord. Prof. Muhammed El-Mübarek İslam Nizamı – Tercüme: Hüsamettin Cemal